УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

Рік заснування 1897 №5(115) Травень 2002

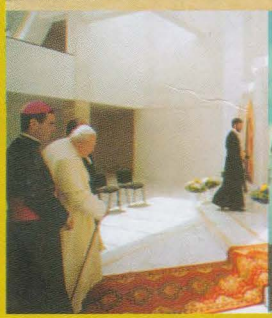

НОВІ ВИДАННЯ ВИДАВНИЦТВА ОТЦІВ ВАСИЛІЯН "МІСІОНЕР":

о.Василь Зінько, ЧСВВ. *З Мозолівки до Санжвон де Капанема. – 104 с.*

Нова книга невтомного християнського письменника розповідає про приїзд у Бразилію перших поселенців з України наприкінці XIX ст. Автор відтворив перші місяці побуту наших земляків у цій далекій країні, а також перші "паростки" церковного життя, коли вірні, спраглі Божого слова, дочекалися його від василіянських місіонерів. Отці Василіяни, приїхавши до Бразилії, розпочали велику душпастирську і видавничу працю серед українських емігрантів.

Книга написана ієромонахом ЧСВВ, який жив і працював у Бразилії декілька десятиліть, а тому ця повість є не тільки історичною, а й документальною. Сподіваємося, що видання зацікавить широке коло читачів.

Бог – це любов: Споглядальний монах */Пер. з італійської мови о.Л.Гайдуківського, СДБ. – 187 с.*

"Бог – це любов" – ця фундаментальна думка св.євангелиста Івана на сторінках Святого Письма стала основою шістнадцяти розважань, які розкривають у цій книзі дві важливі теми – "Бог з любові створив нас і спас, і нас освячує" та "Божа і людська любов, що пульсувала в Серці Ісуса Христа, є джерелом усіх добродійств спасіння".

Кожне розважання – це тема для розмірковувань й опора для особистої молитви на декілька, а то навіть і багато днів. У кожному розважанні на першому місці стоїть Слово Боже.

Книга написана у світлі й дусі II Ватиканського Собору та літургійних текстів, виданих після закінчення Собору. Як зазначив у передмові архиєпископ Катанії Доменіко Піккіненна, нині твори споглядального монаха звернені до всього Божого люду – священиків, монахів, монахинь, мирян.

Осанна: додаток до часопису "Місіонар".

Цей четвертий номер журналу присвячений темі "Будьте, як діти" і містить матеріали з повчань Святішого Отця Івана Павла II.

Видання буде цікавим для широкого кола читачів.

Передплачуйте християнський часопис "Місіонар" на 2002 рік, який стане для вас добрим порадником у духовному житті!

Передплатний індекс – 23959.

Вартість передплати: на 1 місяць – 1 грн. 78 коп.,
на 6 місяців – 9 грн. 58 коп.

СЛОВО РЕДАКТОРА

Христос воскрес!

Настав прекрасний місяць травень, у якому ми всі величаємо нашу Небесну Матір. Відтепер всі вірні матимуть змогу прославляти Бога і Його Пресвяту Матір також у новій, недавно посвяченій каплиці Благовіщення василіянського монастиря св.Онуфрія, яка знаходиться на Високому Замку у Львові. Окрім традиційних щомісячних Богослужінь у день об'явлення Матері Божої у Фатімі, там кожного дня о 12 год. відправлятимуться Богослужіння і відмовлятимуть вервицю на честь Пресвятої Богородиці. І ми приєднуємося до всіх, які її прославляють, публікуючи пісню "О Всепітая Царице" на слова о.Василя Мендруня, ЧСВВ.

Всі учасники багатотисячного Хресного походу у Львові мали нагоду послухати обширні і глибокі розважання про Хресну дорогу бл.п. кардинала Йосифа Сліпого. У цьому числі подаємо статтю Владислава Проненка про страдницький шлях владики Йосифа Сліпого у Харкові.

Рубрика "З монашого життя" цього разу насичена інформацією про цьогорічні великопосні реколекції та місії. Тут же публікуємо статтю про Віце-провінцію сестер Василіянок у Польщі та продовження спогадів про бр.Костянтина Гнідця, ЧСВВ, який у молодому віці відійшов у вічність.

Найбільшим празником у нашому церковному році є Великдень. Подаємо чимало матеріалу на пасхальну тематику. Літургійний аспект міститься у статті "Великодній круг" о.Василя Зінька, ЧСВВ; богословський аспект – в уривках із книги професора о.Марі-Еміля Бумара "Воскресіння мертвих"; етнографічний і культорологічний аспект заторкнуто у статті про символіку українських писанок.

Про радісний Великдень 1946 року розповідає о.Мелетій Батіг, ЧСВВ. Пасхальній темі присвячені два оповідання для молоді і дітей з-під пера Костя Чаваги і Віри Арів.

Закінчуємо це число журналу некрологом про бр.Тимотея Павлюха, ЧСВВ.

Закликаємо усіх взяти участь у посвяченні василіянського храму і монастиря св. Василія Великого в Києві, а також у Крехівському відпусті на свято теплого Миколая.

Із празником Пасхи вітаємо вас, дорогі читачі, благаючи Христа Воскреслого, щоб, подібно як двох учнів, які розчаровано поверталися до Емаусу, огрів наші серця, аби ми з люблячим серцем і палким проповідуванням несли всім радісну вістку, що Христос воістину воскрес!

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

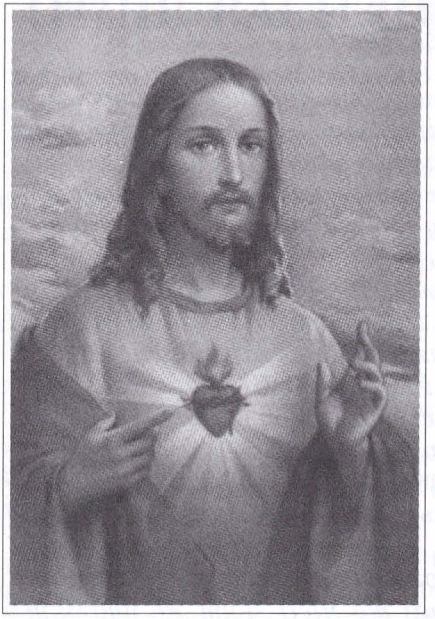

Ось серце, що так дуже полюбило нас...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та у всіх намірах Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ:

(Поблагословлене Святішим Отцем)

Загальний: ЩОБ ХРИСТИЯНИ БУЛИ ГІДНИМИ СВІДКАМИ ЄВАНГЕЛІЯ НАДІЇ ТА СПАСІННЯ ЗАВДЯКИ ПЕРЕКОНЛИВОМУ ДОКАЗОВІ СВОЄЇ ВІРИ.

Однією із трьох найважливіших чеснот, т.зв. богословських, є чеснота надії, яку нам дарує Господь. Однак ми повинні цю чесноту зрощувати, а хто не сприяє її зростанню, той дуже часто впадає у безнадію. З цього жахливого стану розчаровану людину може вивести і піднести на дусі тільки глибоко віруюча людина.

Усі ми, християни, маємо обов'язок звіщати, тобто благовістувати іншим надію і спасіння, а таким для кожної людини є Божа воля. Наше свідчення повинне бути переконливим і дуже важливо не соромитися говорити тим, які не вірять або не замислюються над спасінням своєї душі, про власний досвід виходу із гріховності завдяки своїй вірі у Христа Спасителя.

Святіший Отець закликає усіх нас, щоб ми робили це з радістю. Тому робімо так самі й молімося, щоб усі християни були гідними свідками Євангелія і утверджували у вірі тих, які перебувають у безнадії і не дбають про спасіння своєї душі.

Місійний: ЩОБ КОЖНА КРАЇНА І ДЕРЖАВА ЗАХИЩАЛА І ПІДНОСИЛА РОЛЬ ЖІНКИ ТА ЇЇ ПОКЛИКАННЯ ДО МАТЕРИНСТВА, МАЮЧИ ЗА ВЗІРЕЦЬ МАРІЮ, ПРЕЧИСТУ ДІВУ І МАТІР.

В апостольському листі "Гідність і покликання жінки" Святіший Отець наголошує на тому, що Пресвята Діва Марія є найкращим взірцем для всіх жінок світу в здійсненні свого подвійного покликання – дівицтва і материнства. Кожна жінка, навіть і та, яка посвятила себе Богові, повинна втілити в життя ці два ідеали. Посвячена Богові дівиця знаходить своє покликання також у духовному материнстві, а одружена жінка має здійснити ідеал дівицтва, тобто чесноти чистоти у подружньому стані.

На жаль, у численних країнах, зокрема на місійних теренах світу, не цінується гідність і покликання жінки. Багатьом із них навіть відмовляють у праві мати дітей після народження первістка або забороняють вступати у богопосвячений стан. У деяких країнах дівчата вже від колиски приречені на неминуче одруження з чоловіком, якого їй вибрали батьки. Тому молімося, щоб кожна країна світу шанувала жінку в її первісній гідності, захищала і високо підносила її роль як діви, так і матері.

Місцевий: ЩОБ НАВЕРНУЛИСЯ ТІ ЛЮДИ, ЯКІ ПОШИРЮЮТЬ НЕМОРАЛЬНІСТЬ У НАШОМУ СУСПІЛЬСТВІ.

Слово "моральність" походить від латинського слова "mores", яке означає звичаї. Коли звичаї добрі, то ми кажемо, що поведінка людини є моральною, а коли звичаї лихі, то таку поведінку називаємо неморальною. На жаль, нині у нашому народі дуже багато людей, які поводяться неморально.

Однак, коли ми чуємо про якусь людину, що вона неморальна, то звичайно думаємо, що вона грішить блудно, тобто не дотримується або переступає шосту чи дев'яту Божі заповіді. Але неморальність у нашому суспільстві сягає усіх ділянок суспільного життя. Неморально поступає кожна людина, яка порушує Божі заповіді, а найбільше тоді, коли її вчинок згіршує інших. Горе тій людині, яка приносить згіршення іншій людині або штовхає її до неморального вчинку.

У нашій країні заповіді Божі, зокрема заповіді "не кради" і "не говори неправду", впродовж довгого часу були забуті і потоптані

людьми, зокрема часто заради якихось нечесних заробітків. Нам ще дуже багато треба виправляти і змінювати, і тому ми повинні багато молитися за піднесення морального рівня у нашому народі.

Молімося, щоб ті люди, які поширюють неморальність у нашому суспільстві, визнали свої помилки й навернулися до Бога, ставши моральними і взірцевими громадянами України.

Покровитель на травень – св. Марко Євангелист, 25.04(8.05)

У Діяннях Апостолів сказано, що коли Божий ангел вивів св. апостола Петра з в'язниці, то він "пішов у дім Марії, матері Івана, що звався Марком". Мати Марка-Івана мала дім у Єрусалимі, який слугував св. апостолам і першим християнам місцем для їхніх зборів та молитви.

Апостольську працю св. Марко розпочав під проводом св. Павла, який забрав його зі собою до Антіохії. Але незабаром св. Марко відійшов від св. Павла і повернувся до Єрусалиму. Св. апостолові не сподобалася така непостійність учня. Але пізніше взаємини між ними так налагодилися, що св. Марко під час ув'язнення св. Павла у Римі був йому за помічника. У Листі до колосян св. Павло згадує, що Марко, Аристарх і Юст „єдині з обрізаних є моїми помічниками для царства Божого і стали потіхою для мене".

Євангелист Марко був також речником св. апостола Петра. У своєму Першому посланні св.Петро пише з Рима: "Вітає вас Церква, що у Вавилоні, вибрана з вами, і Марко, мій син".

Після смерті свв. апостолів Петра і Павла св. Марко проповідував у Єгипті і там заснував Олександрійську Церкву. Тут він і згинув мученицькою смертю.

Жителі Венеції віддавна почитають св. євангелиста Марка своїм опікуном, і у цьому італійському місті, як сказано в переданні, знаходяться його св. мощі.

За часів св. Августина існував звичай, що кожному зі св. євангелистів було присвоєно якийсь символ. Таким знаком св. євангелиста Марка став лев, цар пустелі, про яку він згадує на початку свого Євангелія.

Св. Марко у своєму Євангелії переказує нам ту проповідь, яку чув від св. апостола Петра. Описуючи події з життя Ісуса Христа, св. Марко прагнув, щоб кожен читач, як той сотник під хрестом, визнав: "Чоловік цей був справді Син Божий".

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЧЕРВЕНЬ:

Загальний: ЩОБ ВІРНІ РІЗНИХ РЕЛІГІЙ, А ЗОКРЕМА ЇХНІ ПРОВІДНИКИ, СПІВПРАЦЮВАЛИ МІЖ СОБОЮ І НА ОСНОВІ ДРУЖНЬОГО ДІАЛОГУ ПРАГНУЛИ ДО МИРУ В СВІТІ.

Місійний: ЩОБ МИРЯНИ СИЛОЮ СВОГО ХРЕЩЕННЯ НАПОЛЕГЛИВО СТАРАЛИСЯ БУТИ "СІЛЛЮ ЗЕМЛІ Й СВІТЛОМ СВІТУ" У СВОЄМУ СЕРЕДОВИЩІ.

Місцевий: ЩОБ УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЗБАГНУЛО ВАЖКЕ СТАНОВИЩЕ ДІТЕЙ-СИРІТ І ЯКОМОГА БІЛЬШЕ ЇМ ДОПОМАГАЛО.

Покровитель на червень – св. Теодозія, 11.06 (29.05)

"СЛОВО ЖИТТЯ"

"Отож Я з вами по всі дні аж до кінця віку" (Мт 28, 20).

Євангелист Матей починає своє Євангеліє, нагадуючи нам, що той Ісус, про Котрого він писатиме, є Тим, Якому ім'я Еммануїл ("З нами Бог") (пор. Мт 1, 23). А закінчує він святе Євангеліє словами Ісуса: "Отож Я з вами по всі дні аж до кінця віку". Ними Ісус обіцяє, що Він завжди залишиться з нами, навіть після Свого повернення на небо. Отож, до кінця світу Бог буде з нами.

Ісус говорить ці слова учням одразу після того, як дав їм завдання йти по всьому світу, щоб нести усім людям благовість. Він був свідомий того, що посилав їх, немов овець до вовків, і що вони матимуть чималі перешкоди та зазнають переслідувань (пор. Мт 10, 16-22). Тому й не хотів залишити їх самих у їхній місії.

Власне, в момент відходу до неба Він обіцяє, що залишиться! Не будуть більше бачити Його очима, не чутимуть більше Його голосу, не будуть торкатися до Нього, але Він буде присутній між ними так само, як раніше, навіть ще більше, ніж колись. Якщо до тієї хвилини Його присутність була обмежена визначеним місцем (у Капернаумі, на озері, на горі або в Єрусалимі), то відтепер і надалі Він буде всюди – там, де є Його учні.

Ісус мав на увазі також всіх нас, тих, які повинні були жити у вирі сьогодення. Втілена Любов (Ісус – прим.перекл.) бажає розділювати щоденні турботи людей, давати їм поради, бути паломником разом з ними дорогами їхнього життя, заходити у їхні домівки, оживляти Своєю присутністю їхню радість. Тому Він і хотів залишитися з нами, щоб ми відчули Його близькість, Його силу і Його любов.

Євангеліє від св. Луки описує, що учні після Його вознесіння на небо "повернулися з радістю великою в Єрусалим" (Лк 24, 52). Як це слід розуміти? Вони збагнули реальність тих Його слів: "Отож Я з вами по всі дні аж до кінця віку". Також і ми сповнимося радістю, якщо дійсно повіримо в обіцянку Ісуса.

"Отож Я з вами по всі дні аж до кінця віку" (Мт 28, 20).

Ці останні слова, з якими Ісус звернувся до учнів, означають кінець Його земного життя, і в той же час означають початок життя Церкви. У Церкві Він присутній у багатьох способах: у Пресвятій Євхаристії, у Своєму слові, у Своїх священнослужителях (єпископах і священиках), у бідних, малих, знедолених.., в усіх наших ближніх.

Ми залюбки наголошуємо на способі присутності Ісуса, який Він сам окреслив словами: "Бо де двоє або троє зібрані в Моє ім'я, там Я серед них" (Мт 18, 20). Завдяки такій присутності Він вказує на можливість Свого постійного перебування у будь-якій точці світу. Єдиною вимогою є взаємна любов, служіння, взаєморозуміння, співстраждання, співпереживання, розділення радості з нашими співвбратами й співсестрами. Це правдива й характерна любов християнства, яка все обіймає і все прощає.

Провадячи такий спосіб життя, ми дамо нагоду всім своїм ближнім зустрітися з Ним вже тут, на землі.

К'яра ЛЮБІХ

Переклад з італійської мови о.Йосафата Воротняка, ЧСВВ

Вітання з нагоди Великодніх свят

Нехай празник Христового Воскресіння світить на обличчях наших, щоб люди могли бачити величні діла Божі, – Отця, і Сина, і Святого Духа, що проявляються у людській немочі. "Прийдіте у цей врочистий день воскресіння, станьмо учасниками нового виноградного плоду, божественної радості і царства Христового".

З нагоди Великодніх свят бажаю усім вам пасхальної радості й миру та Божого благословення.

Христос Воскрес! – Воістину Воскрес!

о.Діонісій П. ЛЯХОВИЧ, ЧСВВ

Протоархимандрит

ВОСКРЕСІННЯ МЕРТВИХ

Професора о. Марі-Еміля Бумара наштовхнув до написання книги "Воскресіння мертвих" трагічний випадок у Єрусалимі, коли від дощового шквалу в горах тільки двоє туристів з усієї групи залишилися живими. Після трагедії один із них звернувся до о. Бумара з такими словами: "Нам говорили, що ми воскреснемо одразу ж після смерті, чи не так?".

Ці слова збентежили священика, бо він ніколи раніше не задумувався над їхнім значенням. Він, як і всі, притримувався тих поглядів, яких його навчали: після смерті душа відокремлюється від тіла, з яким вона знову з'єднається у день всезагального воскресіння в кінці усіх часів, коли Ісус Христос знову зійде з небес для здійснення цього великого таїнства.

З тих пір о. Бумар почав поглиблено студіювати тексти Біблійного Об'явлення про перемогу над смертю, тобто воскресіння. У його книзі "Воскресіння мертвих" містяться результати поглиблених досліджень, у яких він дійшов до висновку: говорити про участь померлих терміном "воскресіння" не зовсім правильно, і слова *"очікую воскресіння мертвих"* зі "Символу віри" слід розуміти так: *"вірую у безсмертність"*.

У Біблії можна знайти різні підходи до пояснення перемоги над смертю, передусім т.зв. семітський напрям, у якому вживається термін **"воскресіння мертвих".** Згідно з цим напрямом, душа і тіло людини не відокремлюються, тобто вони в якийсь спосіб нероздільні також і після смерті. Бог, воскресивши людину, повторно покличе її до життя, тільки в іншому вимірі. Приклади такого світогляду містяться у пророка Даниїла, автора 2 книги Макавеїв, а також в Першому посланні до коринтян св. апостола Павла.

Однак у Біблії існує ще й інший напрям, у якому фігурує термін **"безсмертність".** Згідно з ним, після смерті тлінню піддається тільки тіло, душа ж, будучи безсмертною, не вмирає. Але й тут можна розглянути два варіанти:

Перший представлений у книзі Мудрості. Тут стверджується, що після смерті душа праведника стає перед Богом після закінчення її перебування у т.зв. Шеолі (своєрідному місці очищення). У Шеолі вона не з'єднується зі своїм тілом, але знаходиться в очікуванні того дня, коли Господь прийде за нею. Душі ж тих, які померли у тяжких гріхах, залишаються у Шеолі назавжди.

Другий, найбільш вірогідний, представлений у Другому посланні св. апостола Павла до коринтян. Тут говориться, що душі праведних розлучаються зі своїми земними тілами і йдуть до неба, де Христос очікує їх. Там вони одразу ж отримують нове небесне й прославлене тіло. Однак це не заперечує науки святої Церкви про очищення душі від дочасних кар, тобто чистилища, тому ми і маємо обов'язок молитися за душі померлих.

Отже, можна підсумувати, що всі ці напрями у Біблії зводяться до одного: Бог зволить праведній людині перемогти смерть і воскреснути. Смерть є необхідна, щоб, згідно зі словами св. Павла, "це тлінне одягнулося в нетління, і це смертне одягнулося в безсмертя" (пор. 1 Кор 15, 53). Зі смертю згасає земне

життя і тим, що в гробах, воскреслий Христос дарує нове життя, як співаємо у тропарі в день Пасхи: "Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував".

Але як вирішити проблему тіла, що його людина залишає в гробі, адже воно не є більше людським тілом, а порохом, як говориться у третій главі Книги Буття: "Бо ти є порох і вернешся в порох"? Після смерті людина переходить з тимчасового буття у вічне. Однак і у вічності людське тіло зберігає суть своєї тілесності, тобто свою ідентичність, життєвий досвід і здатність спілкування. Адже без цих суттєвих елементів людина після воскресіння стала би просто духом, подібним до Ангелів.

Всі ми, які очікуємо воскресіння, маємо для себе приклад воскресіння Ісуса Христа, тіло Якого не було обмежене простором і часом, але все ж таки це був той самий Богочоловік, Котрого учні пізнали (пор. Лк 24, 31). Душа кожної праведної людини, яка воскресне, завдяки силі Духа Божого знову з'єднається зі своїм прославленим і світлоносним тілом, як і обіцяв Ісус: "Я – воскресіння і життя. Хто в Мене вірує, той навіть і вмерши – житиме!" (Ів 11, 25).

З італійської мови переклав
бр. Орест ДВЕРНИЦЬКИЙ, ЧСВВ

СВЯТИЙ ОТЧЕ МИКОЛАЮ, МОЛИ БОГА ЗА НАС!

Христос Воскрес!
Дорогі в Христі!

Ласкаво запрошуємо вас 25-26 травня 2002 р.Б. до Крехівської обителі отців Василіян на відпуст із нагоди празника перенесення мощей св. Миколая Мир-Лікійського Чудотворця

ПРОГРАМА СВЯТКУВАНЬ:

25 травня, субота

16.00 – Хресна дорога на Побійній горі та похід до джерела, де відбудеться свячення води.
21.00 – Велика вечірня з литією.
22.30 – Виступ хору Крехівського монастиря.
24.00 – Св. Літургія.

26 травня, неділя

О **1 год. 30 хв**. розпочнеться всенічне чування для молоді, яке завершиться походом зі свічками до джерела.
У програмі: молитви, поезія та пісні.
Водночас у монастирському храмі відбудеться молитовне чування.
8.00 – Урочиста утреня.
10.00 – Молебень до св. Миколая.
11.00 – Архиєрейська св. Літургія.

Монастир св. Миколая отців Василіян
с. Крехів, Жовківський р-н, Львівська обл.
(зі Львова їхати маршрутним таксі №123
від церкви св. Юра або старого ЦУМу).

ВЕЛИКОДНІЙ КРУГ

Празник Христового Воскресіння займає у церковному році найважливіше місце і його називають "празників празник". Великодній рухомий круг поділяється на дві великі частини, з яких одна випереджає Христову Пасху, а друга її продовжує та закінчує.

Перша частина складається з десяти тижнів: чотирьох передпосних і шести посних (це т.зв. Чотиридесятниця або Великий піст, встановлений Церквою на згадку Христового посту в пустелі протягом сорока днів). Ця частина закінчується страсним або Великим тижнем.

Друга частина великоднього циклу триває також десять тижнів, але вже після Пасхи. Напередодні Вознесіння, у день віддання Пасхи, вірні перестають вітатися: "Христос Воскрес!", а повертаються до звичайного християнського привіту: "Слава Ісусу Христу!".

Перший тиждень після Великодня називають Світлим тижнем, впродовж якого царські ворота іконостасу в церкві залишають відкритими.

Перша неділя після Пасхи – це Томина, або провідна. За нею наступають ще чотири неділі: мироносиць, розслабленого, самарянки, сліпородженого, назва яких зародилася зі змісту св. Євангелія.

У цей час святкуються два важливі празники: Вознесіння Господнього (у сороковий день після Пасхи) та Зіслання Святого Духа (у п'ятдесятий день після Пасхи), який вірні ще називають Зеленими святами. У суботу перед П'ятидесятницею, т.зв. зелену або заупокійну суботу, відправляються Богослужіння за померлих.

Далі маємо ще три великі празники: Пресвятої Євхаристії (у четвер після неділі Всіх Святих), Серця Христового (в п'ятницю після другої неділі по Зісланню Святого Духа) і Співстраждання Пресвятої Богородиці (наступного дня після празника Серця Христового).

До кола рухомих празників належать ще два празники: Всіх Святих Українського Народу (четверта неділя липня) і Христа Царя (остання неділя жовтня).

Слід додати і наголосити на тому, що кожна неділя року (а їх усіх є 57) носить пасхальний характер.

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

ПОСВЯЧЕННЯ КАПЛИЦІ

На світлинах: отці Василіяни під час освячення каплиці; сотні вірних біля каплиці.

У Хрестопоклінну неділю, 7 квітня, на празник Благовіщення Пресвятої Богородиці було посвячено над джерелом під Високим Замком у Львові новозбудовану каплицю на честь Благовіщення. Після молебня до Матері Божої Протоігумен отців Василіян о. Йосиф Будай, ЧСВВ виконав Чин освячення. З ним співслужили о.ігумен Віталій Дудкевич, ЧСВВ, о. Іван Возняк, ЧСВВ, о. Дам'ян Кастран, економ Провінції, який найбільше доклав зусиль і праці до побудови каплиці, і ще три священики у присутності великого числа вірних.

Слід згадати, що над джерелом, де було збудовано нову каплицю, донині стоїть своєрідна маленька капличка. Біля неї під час підпілля УГКЦ відправлялися різні Богослужіння. До цього місця 13 числа кожного місяця, в день об'явлення Фатімської Матері Божої, сходяться з цілого Львова і околиць багато вірних. Тут відправляється Служба Божа, водосвяття, а також читаються молитви над хворими. Майже всі вірні того дня приступають до св. Сповіді й св. Причастя.

У ЛАВРОВІ НА ПРАЗНИК БЛАГОВІЩЕННЯ

7 квітня удосвіта зустріло нашу групу Марійської дружини молоді з церкви св.Онуфрія у Львові не теплим весняним сонцем, а пухким і густим снігом. Цього дня ми вирушили автобусом на храмовий празник до славетного Лаврівського василіянського монастиря св.Онуфрія.

Архиєрейську св. Літургію у монастирському храмі Благовіщення очолив єпископ-ординарій Самбірсько-Дрогобицький Юліан Вороновський Студійського Уставу в співслужінні о.ігумена Миколая Ковалишина, ЧСВВ, інших ієромонахів Василіянського Чину та єпархіальних священиків. Чудово співав хор із церкви Різдва Пресвятої Богородиці, яка знаходиться у Сихівському мікрорайоні Львова.

Після Архиєрейської св.Літургії творча група Марійської дружини поставила гарну виставу "Голгофа". Того ж дня ми щасливо повернулися до Львова, сповнені гарних вражень і подяки Богові за такий гарно проведений день у Лаврові на празник Благовіщення Пресвятої Богородиці.

Членкиня Марійської дружини молоді

"ПІД ХРЕСТ ТВІЙ СТАЮ..."

Слова з цієї відомої усім нам великопосної пісні гучно линули у післяобідню пору 14 квітня 2002 року у Львові. Цього недільного дня вже вп'яте було проведено Хресну дорогу, основою якої стали дві теми: *об'єднання Церков та вшанування пам'яті кардинала Йосифа Сліпого.*

Першою стацією, як і в попередні роки, був архикатедральний собор св.Юра. На чолі процесії з великим дубовим хрестом, який несли чоловіки, йшли отці Василіяни, єпархіальні священики, монахи і монахині різних Чинів і Згромаджень, зокрема більше двадцяти сестер ЧСВВ. За ними від собору св.Юра до пам'ятника св. Юрію Змієборцеві, другої стації Хресної дороги, простягнувся багатотисячний натовп вірних, до яких по дорозі приєднувалися всі охочі взяти участь у великопосному розважанні над Христовими страстями.

Ось вже і третя стація – пам'ятник великому Кобзареві у центрі Львова, а за декілька десятків метрів – четверта, поряд з недіючим костелом отців Єзуїтів. Далі процесія зупинилася біля церкви Преображення Господнього, від якої вузенькими вуличками старого Львова вірні подалися до вірменського храму, церкви Пресвятої Євхаристії, церкви Успення Пресвятої Богородиці (УАПЦ), а потім – до Святомихайлівського храму монахів Студійського Уставу. Тут усім відкрилася широка панорама хресної процесії та багатотисячного походу вірних. Наступні стації – недіючий римо-католицький костел на початку вул. Личаківської, василіянська церква св.Андрія, пам'ятник королеві Данилові Галицькому, римо-католицька катедра та фігура Матері Божої у центрі Львова.

Слід віддати належне за вміле проведення Хресної дороги магістру Крехівського новіціяту о.Василю Мендруню, ЧСВВ, який після читання Євангелія на кожній стації голосив змістовні проповіді. Вони складалися із двох частин – розважання над Христовими страстями та фрагменту з життя і служіння кардинала Йосифа Сліпого. Декілька тисяч вірних тричі гучно підхоплювали заклик з його уст: *"Хай усі будуть одно"*. Біля римо-католицької катедри проповідник подякував священикам латинського обряду за велику духовну допомогу, надану нашій Церкві у часи підпілля.

Завершальне слово біля фігури Матері Божої мав Глава УГКЦ Блаженніший кардинал Любомир Гузар. Протоігумен отців Василіян о.Йосиф Будай, ЧСВВ у свою чергу подякував усім, хто взяв участь у цьогорічній Хресній дорозі. Під мелодійний спів марійських пісень вірні з глибоким незабутнім враженням у своїх серцях поверталися до своїх домівок.

Ігор СКЛЕНАР

ПОСВЯЧЕННЯ ХРЕСНОЇ ДОРОГИ

13 травня 2002 року о 10 год. на Високому замку у Львові відбудеться посвячення Хресної дороги. Відтепер кожного місяця вірні матимуть змогу пройти 14 стацій Хресної дороги, яка проходить навколо Високого Замку.

ПОДВІЙНИЙ ЮВІЛЕЙ КИР СОФРОНА ДМИТЕРКА, ЧСВВ

На світлині: Папа Іван Павло II сердечно вітає Кир Софрона Дмитерка, ЧСВВ 27 червня 2001 р. на львівському іподромі.

Єпископ **Софрон ДМИТЕРКО, ЧСВВ** народився 1 червня 1917 року в с. Бичківці на Тернопільщині. До Василіянського Чину вступив **70 років тому**, 30 липня 1932 року. Урочисту професію довічних обітів склав 8 серпня 1937 року. Вивчав філософію і богослов'я у Празькій духовній семінарії.

Отримав священичі свячення **60 років тому**, 14 травня 1942 року. Був префектом місійного Інституту при Бучацькому монастирі отців Василіян. Коли радянські війська ввійшли до Бучача, то о.Софрона Дмитерка, ЧСВВ було заарештовано, однак, після допиту його відпустили. Деякий час він обслуговував довколишні села біля м.Бучача на Тернопільщині.

Після Львівського псевдособору о.Софрон Дмитерко, ЧСВВ зазнавав страшних утисків з боку радянської влади. Незважаючи на це, він продовжував підпільно виконувати свої душпастирські обов'язки. Проживав у Коломиї зі своєю мамою.

30 листопада 1968 року був таємно висвячений на єпископа. У 1973 році владика Софрон успадкував Івано-Франківську єпархію від свого попередника бл. Кир Івана Слезюка. Був заарештований і відбував заслання на Луганщині впродовж 1973–1975 років. Під час підпілля висвятив на священиків близько 65 дияконів, а після виходу УГКЦ з підпілля – понад 100 дияконів.

З 1991 року єпископ Софрон Дмитерко, ЧСВВ доклав дуже багато зусиль і праці до розвитку Івано-Франківської єпархії УГКЦ. Брав активну участь у Синодах владик УГКЦ в Україні та Італії (у м.Римі). У 1998 році став єпископом-емеритом. Нині проживає у домі сестер Служебниць НДМ у м.Івано-Франківську. Для всіх священиків владика Софрон є правдивим взірцем доброго батька і вірного послідовника Доброго Пастиря – Ісуса Христа.

Редакція "Місіонаря" бажає владиці Софрону Дмитерку, ЧСВВ щедрого Божого благословення!

"ХВАЛІТЕ, СЛУГИ ГОСПОДНІ, ХВАЛІТЕ ІМ'Я ГОСПОДНЄ"

Цей заклик із Книги псалмів ось вже **60 років** невтомно виконує ієромонах Василіянського Чину **о.Доротей Дмитро ШИМЧІЙ.**

Він народився 16 вересня 1915 року в с.Старі Петликівці неподалік м.Бучача на Тернопільщині. Початкову освіту здобув у рідному селі. До Василіянського Чину вступив 30 серпня 1932 року, а вже через п'ять років, 8 серпня 1937 року склав професію довічних обітів. У 1934–1939 роках освіту здобував при різних монастирях Галичини. У 1939–1941 роках студіював філософію і богослов'я у семінарії в чеському м.Оломовці, а у 1941–1943 роках пройшов курс книгознавства у Празькому Карловому університеті в Чехії.

14 травня 1942 року, **60 років тому**, був висвячений на священика єпископом Миколою Дудашем у Празі. У 1943–1946 роках о. Доротей Шимчій, ЧСВВ працював катехитом у Кристинополі (місто до 1952 року належало до Польщі). Пізніше настоятелі скерували о. Доротея Шимчія, ЧСВВ на місійну працю у Бразилію. Тут він душпастирював у різних василіянських парафіях, а також був ректором Малої семінарії у Прудентополі у 1949–1954 роках. З 1954 по 1961 роки виконував священичі обов'язки у штаті Парана, а також протягом довгого часу був наставником новиків у василіянському монастирі м.Іваї.

Плідною була праця о.Доротея Шимчія, ЧСВВ у Арґентині. У 1961–1965 роках і 1970–1979 роках був магістром новиків у м.Апостолес, а також парохом у Посадасі, Обері, Буенос-Айресі. З 1980 по 1985 роки у цій латиноамериканській країні очолював василіянську Віце-провінцію. Згодом його було призначено духівником у Папській колегії св.Йосафата в Римі.

У 1994 році о.Доротей Шимчій, ЧСВВ повернувся в Україну, де продовжував плідно працювати на духовній ниві, спершу при Івано-Франківському монастирі отців Василіян, а згодом у Бучацькому василіянському монастирі, де проживає і сьогодні.

Редакція "Місіонаря" висловлює найщиріші побажання о.Доротею Шимчію, ЧСВВ з нагоди 60-літнього ювілею священства!

ЩЕ ДВА НОВІ ЄПИСКОПИ

У п'ятницю, 5 квітня 2002 року, Блаженніший Любомир кардинал Гузар оголосив імена двох нових єпископів УГКЦ.

Новим Апостольським Екзархом для українців греко-католиків у Великобританії з осідком у Лондоні стане парох і настоятель монастиря св. Василія Великого (Едмонтон, Канада) **ієромонах Патрикій Павло Хомницький, ЧСВВ.**

Матиме єпископа-помічника і митрополит для українців греко-католиків у Канаді, архиєпископ Вінніпезький Преосвященніший Михайло Бздель. Ним стане священик Едмонтонської єпархії, викладач університету св. Павла, ректор Духовної семінарії Святого Духа в Оттаві, доктор східного канонічного права **о. Давид Мотюк.**

Редакція "Місіонаря" бажає новим владикам, щоб у мирі, цілі, чесні, здорові, довголітньо і правильно навчали слово Божої істини!

МИ – ОДНА РОДИНА

(Продовження. Початок у чч. 10, 11, 12 за 2001 р.; у чч. 2, 4 за 2002 р.)

Продовжуємо друкувати лист-спогад с.Іванни Гнідець, СНДМ про свого рідного брата Михайла – бр.Костянтина Гнідця, ЧСВВ.

На світлині: бр.Костянтин Гнідець, ЧСВВ.

...Пам'ятаю, що Михайла якийсь час не було вдома, і ніхто не знав, де він є. Пізніше (то вже було після Великодніх свят), якщо я не помиляюся, ми дізналися через жінку з нашого села, що він у монастирі в Крехові. Також пам'ятаю, що ми з мамою кожного місяця їздили на Хресну дорогу до Крехова. Пізніше їздили автобусом і наші люди з села і запам'ятали ту проповідь, яку говорив бр. Костянтин на одній зі стацій Хресної дороги. Люди донині люблять згадувати, як він пригощав їх хлібом, який пекли брати в монастирі, і роздавав образочки.

Потім він поїхав вчитися у Загреб. Звідти присилав гарні, змістовні листи, повні науки і заохоти до християнського життя. Навіть пам'ятаю про одного листа, в якому він писав, щоби батьки не боронили мені йти в монастир, хоч я не говорила йому, що хочу туди йти, але він це бачив. У монастирі вже були с.Олена і бр. Костянтин, і батькам було б важко згодитися [віддати] третю дитину на старості їхніх літ, тому Костянтин написав, що ми є діти Божі, і тільки Бог має право розпоряджатися нашим життям.

Пам'ятаю, коли він приїжджав влітку додому, то ми завжди разом відмовляли вервицю; і ще він пояснив мені, що дивитися телевізор некорисно, бо заважає в духовному житті. Відтоді я цілий рік не дивилася телевізор, а потім зовсім стала байдужою до будь-яких телепередач.

Коли він приїжджав додому, пригадую, що дуже мало їв, багато молився і ходив задуманий. Тоді я ще не знала, що він розважав над Святим Письмом. Хоч був блідий на обличчі, та ніколи не скаржився на своє здоров'я. Хворів дуже рідко; коли вчився в інституті, йому зробили операцію на апендицит. Захворів серйозно, чи, радше, дізнався про свою хворобу, десь в кінці 1996 року (брати, які з ним вчилися в Загребі, казали, що йому зробилося погано за столом під час обіду чи сніданку), і відтоді перебував час від часу в лікарні; робили йому хіміотерапії. Потім, коли довідався, що йому потрібна пересадка кісткового мозку, ми всі, брати і сестри з родини, здали кров на аналіз, щоби дізнатися, хто з нас міг би бути для нього донором; аналізи показали, що підходимо я і с.Олена.

Бр. Костянтин приїжджав на канікули знову додому. Він виглядав знесилений, і не примушував, а просто розказував, що то не складна операція для нас. Він не говорив, але я бачила вираз його обличчя; бачила, як він хотів жити, хоч, я думаю, він здогадувався, що час приходить... Тому хапався за будь-яку соломинку в надії на майбутнє.

І вже потім, коли я, за волею Божою, була в Загребі, і мені робили операцію, він постійно був біля операційної, хоча в той день мав бути на лекціях. Він

приходив до мене в лікарню з о.Віталієм Лотоцьким, ЧСВВ, який приносив мені св.Причастя, і я бачила, як брат шанобливо ставився до Ісуса, Якого я приймала. І багато ще було таких різних моментів. *(Далі буде)*

Продовжуємо друкувати "Історії покликань" (мова оригіналу збережена).

Історія покликання №18

Я ... був покликаний так, що насправді зрозумів, що це покликання, починаючи від 1995 до 1996 років. І тоді, коли я зрозумів, що я покликаний, мені прийшла така думка: "І колись тебе теж покличе Ісус". Ці слова сказав о.Августин Тенета, ЧСВВ, коли мені було 16 років і я був в монастирі цілий тиждень на канікулах. Я гадаю, що так зродилося моє покликання.

Історія покликання №19

Навчаючись у школі, я виявив бажання стати монахом-священиком. Часто їздив на відпустові місця, наприклад, до Львова, до церкви Онуфрія, в село Гошів та інші місця. У себе, в селі, ходив до церкви; під час переслідування богослужби йшли в каплиці. Після закінчення дев'ятирічки я вчився в м.Червонограді у василіянському ліцеї, проживаючи в монастирі. Вивчав духовні та шкільні предмети, здобув добре виховання і знання, і мав бажання йти монашою дорогою за Христом. Коли на відпуст я прибув до Крехова, мені сподобалося монаше життя. Я в монастирі відчув Божий дух.

З Божої ласки я б хотів здобути знання і стати добрим душпастирем, який навчав би людство Божого слова.

Подав о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ,
магістр Крехівського монастиря

КОЛЕҐІУМ ім. св.Йосафата
Бучацького монастиря Чесного Хреста Господнього
Чину св. Василія Великого

оголошує
набір учнів у 9-й та 10-й класи на 2002–2003 н.р.

Вступні випробування проводяться з 8 по 13 липня з таких предметів:
– співбесіда з християнської етики;
– українська мова (диктант);
– тести з математики, історії, географії, біології, хімії та іноземної мови (англійська або німецька).

Документи приймаються з 25 червня по 6 липня (з 9^{00} до 17^{00} год).

Адреса колеґіуму:
48400, м. Бучач, Тернопільська обл.,
вул. Міцкевича, 19
Тел.: (035-44) 215-49;
Факс: (035-44) 222-91

Дирекція колеґіуму

УКРАЇНСЬКА ПИСАНКА – СИМВОЛ ВЕЛИКОДНЯ

Звичай писати писанки поширений у багатьох країнах світу, але, мабуть, тільки український народ може похвалитися справді унікальними шедеврами писанкарства. Загляньмо на хвилинку до коломийського музею писанки, де зібрано безліч прекрасних писанок із різних регіонів України. Найпопулярнішими є гуцульські й закарпатські писанки, які славляться своїм надзвичайно багатим розписом.

В української писанки дуже глибоке коріння. Знайдені в поселенні біля Дністра культові глиняні яйця датуються 13 ст. до Р.Х. Звичай писати писанки виник ще в передхристиянські часи, а з приходом християнства свята Церква ввела обряд освячення яєць та інших страв.

Історія і символіка писанки ведуть свій початок з глибокої давнини, але чому наші предки вибрали саме пташине яйце? Це можна пояснити тим, що птах літає у висотах й несе людям утіху з неба, а в собі носить яєчко, яке означає життя, народження і воскресіння. Яйце було символом всього живого, а також сонця, добра і весни. У давні часи писанки писали на гусячих, качачих, журавлиних (журавлі ще в 17 ст. вважалися свійськими птицями), а вже згодом – на курячих яйцях.

Писанка – це символ світла і віри у воскресіння Ісуса Христа, який, поборовши печать гробу, дарує людям вічне життя. Кожний візерунок на писанці – це глибока символіка, прихована мова якої виявляється у кольорах і орнаменті. Слово "писанка" (тобто "красива") означає ще й "записана", "повідомлена".

Найважливіше місце серед християнських символів писанки займає "хрест", який означає святий знак Відкуплення, ним Церква все починає, благословляє і освячує. "Трикутник" є символом Пресвятої Трійці, "колесо" означає безсмертність і вічне життя, а також безмежну Божу любов. Якщо всередину "трикутника" вписати "колесо", тоді такий візерунок є символом всевидячого Божого ока. Поєднанням "хреста" і "трикутника" творяться орнаменти "церковця", "монастир" і "дзвіничка", які для людей завжди залишаються закликом прямувати до Бога та прагнути вічності.

Часто використовується орнамент "сорок клинців" або "сорок гілок", який складається з геометричного мотиву із сорока трикутників. Він уособлює число 40, бо сорок років Мойсей провадив народ до обіцяної землі, сорок днів Великого посту, сорок днів перебував Ісус у пустелі.

Орнамент "сонце" є символом світла і життя. У наших літургійних молитвах ми часто звертаємося до Христа, Сонця-Правди. "Риба" означає грецьку монограму Ісуса Христа і є символом новоохрещених. Часто на писанці можна побачити візерунок у вигляді "дерева", що означає дерево життя і пізнання Божої мудрості.

Дуже важливу роль у писанці відіграє і колір візерунку. Червоний символізує спасіння людей через Кров Ісуса Христа. Жовтий є символом світла і добробуту, бо це колір пшениці, хліба насущного. Оранжевий означає вогонь, полум'я, а також захід сонця, адже життя людини продовжується і після смерті, хоча ми тої людини, як і сонця, вже не бачимо. Зелений – символ пробудження природи, а відтак відродження життя і надії на вічне буття.

У кожному регіоні України побутує певний вид і колір орнаменту писанки. Для Прикарпаття характерні жовта, червона і чорна барви, для Чернігівщини – червоні, чорні та білі, для Полтавщини – жовті, ясно-зелені й білі. На Поділлі побутує рослинний, рідше геометричний орнамент на чорному, фіолетовому, коричневому тлі. Писанки Волині відрізняються виразністю нескладного орнаменту, який чітко виділяється на темному фоні завдяки білій лінії малюнка. Для писанок Гуцульщини і Закарпаття характерні геометричні орнаменти, а також зображення диких і домашніх тварин та птахів.

На Гуцульщині, Буковині, Покутті зберігся гарний великодній звичай дарувати один одному писанку на добро, щастя, здоров'я. Дівчата дарують писанку своїм нареченим, ґазди обмінюються писанками "на простибіг" – на знак примирення та злагоди.

І ви також не забудьте своїм рідним, близьким і знайомим подарувати на Великдень писанку – символ воскресіння Ісуса Христа, великоднього привіту і всепрощення. І хай у кожній хаті засяють своїми різнобарвними візерунками писанки, а писанкові тройдзвони (три писанки на китичках-кутасах) у ці святкові великодні дні видзвонюють усім вам: "Христос Воскрес!" – "Воістину Воскрес!".

Ольга КРАК, Віра АРІВ

ВРАЖЕННЯ З РЕКОЛЕКЦІЙ У ВЕРБЛЯНАХ

Село Вербляни мальовничо розкинулося на Яворівщині Львівської області. Отець-парох Степан Домашовець, який цього року відзначив 20-ліття священства, жертвенно обслуговує це село, яке ще має 14 хуторів.

Варто згадати, що у цьому селі у підпільних умовах неодноразово відправляв Богослужіння о.Володимир Пальчинський, ЧСВВ та інші отці Василіяни. У цьому селі парохом ще за православ'я був о.Теодор Стець, який після незалежності України перейшов до УГКЦ, а у 1993 році вступив до Василіянського Чину і сьогодні є духівником Стемфордської семінарії УГКЦ (США).

Зі с.Вербляни є багато покликань до богопосвяченого стану, зокрема звідти походять чотири монахині, дві з яких проживають у контемплятивному монастирі сестер Василіянок у Брюховичах. Ця парафія є дуже взірцевою, наприклад, всі жінки і дівчата, йдучи до церкви, одягають хустини. У с.Вербляни активно діє численне Апостольство молитви.

19-21 квітня 2002 року у цьому селі провів реколекції о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ. В останній день реколекцій приїхали члени Товариства тверезості АА (анонімних алкоголіків) зі Львова, які давали поради щодо боротьби з пияцтвом. Місіонери відчули гостинність родини Тацинців, яка є взірцевою християнською родиною. На закінчення реколекцій близько 400 людей прийняли св.Причастя.

Учасник місій

ВЕЛИКОПОСНІ РЕКОЛЕКЦІЇ І МІСІЇ

Отці Василіяни в Україні проводили у цей час Великого посту реколекції і місії у 31 містах і селах Львівської архиєпархії, Стрийської, Сокальської, Самбірсько-Дрогобицької, Бучацької, Мукачівської єпархій УГКЦ, а також у Львові та Києві. Окрім ієромонахів Василіянського Чину, реколекційні науки голосили також священики третього Чину св. Василія Великого, які вперше в імені отців Василіян провадили реколекції у деяких місцевостях.

Отці Василіяни проповідували місії і реколекції:

Отець Василь Зінько, ЧСВВ – місії у с.Малому Березному Великоберезнянського р-ну Мукачівської єпархії (23-29.03), реколекції у с.Лаврові Старосамбірського р-ну Самбірсько-Дрогобицької єпархії (3-7.04), у селах Калинівка і Поруденка Яворівського р-ну Львівської архиєпархії (14-20.04), с.Лисиничі (біля Львова) Львівської архиєпархії (22-24.04).

Отець Йосафат Воротняк, ЧСВВ – села Кам'яне і Рудківці Ходорівського р-ну Стрийської єпархії (26-29.03), м.Рудки Самбір-

ського-Дрогобицької єпархії (4.-7.04), с.Вербляни Яворівського р-ну Львівської архиєпархії (19-21.04), м.Стрий, церква Всіх Святих Українського Народу (28-30.04).

Отець Йосиф Будай, ЧСВВ – Львів, храм Всіх Святих Українського Народу (31.03-2.04), м.Великі Мости Сокальської єпархії (4.04-6.04), с.Чолгині і смт.Шкло (церква св.Юрія) Яворівського р-ну Львівської архиєпархії (21-23.04).

Отець Климентій Стасів, ЧСВВ – села Якимів і Убині Кам'янсько-Бузького р-ну Сокальської єпархії (15-21.04).

Отець Віталій Дудкевич, ЧСВВ – Київ, храм св.Василія Великого (18-21.04).

Отець Макарій Ленів, ЧСВВ – м.Перемишляни Стрийської єпархії (11-14.04).

Отець Рафаїл Стефурак, ЧСВВ – Львів, василіянський храм св.Онуфрія (18-21.04).

Отець Василь Тучапець, ЧСВВ – с.Гутиська Буського р-ну Сокальської єпархії (28-31.03).

Отець Корнилій Яремак, ЧСВВ – села Голдовичі й Лучин Ходорівського р-ну Стрийської єпархії (18-21.04).

Отець Мартин Хабурський, ЧСВВ – с.Суховоля Городоцького р-ну Стрийської єпархії (21–24.04).

Священики третього ЧСВВ голосили реколекції:

Отець Іван Букартик – села Кожичі (15-18.04), Зелів (21-23.04), Домажир (25-27.04) Яворівського р-ну Львівської архиєпархії.

Отець Юрій Савчук – с. Керниця Городоцького р-ну Стрийської єпархії (31.03–3.04), села Товстеньке, Кривеньке і Васильків Чортківського р-ну Бучацької єпархії (8-12.04).

Отець Ігор Мушастий – с. Коросне Перемишлянського р-ну Стрийської єпархії (4-7.04).

Отець Богдан Язвінський і отець Іван Барабаш – с.Мшана Городоцького р-ну Стрийської єпархії (17–19.04).

Отець Володимир Валевський – Львів, храм св. Андрія (8-14.04).

Отцям-місіонерам допомагали:

сестри Василіянки Августина, Любомира і Даниїла у селах Гутиська і Суховоля; Лукія і Наталія у с.Вербляни;

сестри Йосафатки Рафаїла і Тадея у с. Малому Березному;

сестри Пресвятої Родини Андрея і Софія у селах Кам'яне і Рудківці;

сестри Служебниці НДМ Провінції св. Йосифа Миколая і Христофора у м. Рудки.

Місіонерам також допомагали члени Товариства тверезості АА (анонімних алкоголіків) у селах Кам'яне, Рудківці, Керниця, Вербляни та у містах Рудки і Перемишляни.

МІСІЙНІ ДНІ У МАЛОМУ БЕРЕЗНОМУ

На Закарпатті серед чарівних гір красується василіянський монастир св.отця Миколая. Його ігуменом є о.Павло Райчинець, ЧСВВ. При монастирі діє новіціят, магістром якого є о.Віктор Батіг, ЧСВВ. Духівник у монастирі в Малому Березному – о.Мелетій Малинич, ЧСВВ. Окрім них у монастирі живуть ще о.Борис Краснобродський, ЧСВВ, сповідник, та о.Святослав Граді, новик. Оживляють місцевий храм своїм щоденним співом кільканадцять новиків та кандидатів.

У Малому Березному активно діє Апостольство молитви, Марійська дружина молоді, часто організовуються реколекції для молоді, Хресні дороги та інші духовні заходи. 24-29 березня 2002 року (з неділі по п'ятницю) тут відбулися св.місії під проводом о.Василя Зінька, ЧСВВ. Йому допомагали сестри Йосафатки Рафаїла Чучман і Тадея Довгунь.

Зранку і ввечері правилися у монастирській церкві Богослужіння і на кожному з них голосилося дві науки. Друга вечірня наука першого дня була адресована чоловікам, другого – жінкам, третього – молодим подружнім парам. Наймолодші мали свою програму о 16 год.

Сестри-місіонерки провели дванадцять зустрічей з молоддю у декількох навчальних закладах. Отець-місіонер мав доповіді для медичного персоналу у лікарні та поліклініці. Він також проповідував для педагогів місцевого училища та гімназії, робітників меблевого заводу та працівників міліції. Слід згадати, що місіонери навідалися і до деяких закладів у смт.Великий Березний, яке знаходиться неподалік Малого Березного.

Під час цьогорічних св.місій було холодно, але це не завадило великій кількості вірних користати з духовних наук, брати участь у Богослуженнях та приступати до св.Тайн. У четвер ввечері вібулася процесія зі свічками.

29 березня численні вірні, очолені о.Віктором Батогом, ЧСВВ, зі сльозами на очах попрощалися з о. Василем Зіньком, ЧСВВ та сестрами Йосафатками, але це були сльози радості і вдячності Богові та невтомним місіонерам.

Учасник св.місій

На світлині: під час походу з іконою у Донецьку.

МОЛИТОВНИЙ ПОХІД ІЗ БЕЛЗЬКОЮ ІКОНОЮ МАТЕРІ БОЖОЇ В ДОНЕЦЬКУ

У неділю, 14 квітня, Донецьк вітав довгоочікуваного і високого гостя – екзарха Донецько-Харківського владику Степана Менька, ЧНІ. З цієї святкової нагоди зі Львова прибули паломники з іконою Белзької Матері Божої, яку в ювілейному 2000 році посвятив Кир Михаїл Колтун, ЧНІ.

З того ж самого дня по Донеччині розпочався похід примирення усіх конфесій з цією іконою по численних греко-католицьких парафіях і місійних станицях Донеччини. Похід організувала юнацька обласна організація "Січ" ім. Д. Вітовського зі Львова з метою духовного і національного відродження вірних, зокрема молоді.

РАДІСНИЙ ВЕЛИКДЕНЬ

З ранньої весни 1946 року до хат почали вчащати зубожілі голодні прошаки зі східних областей України. Був Великий піст. Ще перед сніданком у четвер прошаки прийшли до хати Петра.

– Допоможіть нам голодним! Не проганяйте нас. Здалека ми, аж з Вінничини. Якщо можете, то хоч нагодуйте наших діточок, – благала жінка.

– Заходьте, – запросив до хати Петро, а до своєї дружини Марії мовив: – Звари ще картоплі. Не можна їх голодними відпускати.

Поки варилася картопля, Петро розмовляв з гостями:

– Був я у вашому краю у 1919 році, коли воював у Галицькій Армії. Побував навіть у "чотирикутнику смерті". Від тифу багато нас полягло, а немало від холоду і ран погинуло. Дякуючи Богові і вашим добрим людям, я тоді врятувався від певної смерті.

Сніданок вже був готовий. Всі піднялися і разом відмовили "Отче наш". За невеличким столом панувала радість, здавалося, що сам Бог є з ними. Після сніданку всі подякували Господеві.

– Ось бачите, – звернувся до гостей Петро, – найважливіше, що ми молилися однією молитвою. Ми тоді будемо щасливі, коли всі разом, – ми на заході України, а ви на сході, – будемо в любові молитися до Бога. Щасти вам Боже! А оце вам на дорогу, – Петро подав їм одну хлібину і піввідра картоплі.

– Дуже вам дякуємо за ваше щире і добре серце. Хай Бог дає вам і вашим дітям здоров'я, щоб вони ніколи не зазнали лихої долі.

***

А вже в понеділок вранці до Петра прийшли озброєні солдати. Командир різким сталевим голосом заявив:

– Іменем закону, ви арештовані!

– За що? – запитав Петро.

– Усе вияснять слідчі органи. Якщо ви не ворог народу, то вас відпустять, – сказавши це, він наказав солдатам робити обшук в хаті.

Марія голосно залементувала:

– Та який він ворог, ось навіть спитайте людей, що він злого кому зробив?!

– А те, що він боровся проти радянської влади під час війни, забули? – єхидно закричав командир і звернувся до Петра: – Швидко збирайтеся!

Раптом Марія побачила, як один молодий офіцер скинув з полиці фотографії на підлогу. Вона тут же на них наступила, а потім непомітно підняла їх і швидко вкинула у піч. А Петро, перехрестившись, мовив до своїх рідних:

– На все Божа воля. Моліться, щоб ми усі разом на Великдень паску споживали.

Не прощаючись, він вийшов з хати, а за ним рушили солдати. Ще того самого дня його допитував прокурор, біля якого сидів слідчий, молодий офіцер.

– Ми маємо докази вашої злочинної діяльності проти нашої соціалістичної країни: перше – участь у Галицькій Армії, друге – агітація серед прошаків зі Східної України, третє – релігійним дурманом отуманюєте неосвічених людей. Тому ви вже заслужили не менше десяти років ув'язнення. Ви зрозуміли? – сказавши це, прокурор кивнув до слідчого: – Ведіть ви цю справу. У мене свої клопоти.

Петра відвели до підвального приміщення і замкнули за ним двері. Через ґрати маленького віконечка проникало ясне сонячне проміння, але в Петра

потемніло в очах і він нічого не бачив. Його огорнув жах, руки тремтіли і він, глянувши на віконечко, сильним голосом промовив, як колись апостол Петро:

– Рятуй мене, Господи! Ісусе, Маріє, Йосифе, допоможіть мені і моїй сім'ї!

Відтак, як вже настав душевний спокій, він почав молитися. А сонячне проміння нагадувало йому світло, яким є Ісус Христос. Здавалося, що Він промовляв: "Маловіре, чому засумнівався. Я ж тут, біля тебе".

Пополудні Петра викликали на допит. Слідчий записав всі дані з життя Петра, а потім витягнув книжки, які солдати під час обшуку забрали з Петрової домашньої бібліотечки. Серед них була й "Історія України".

– Оці книжки я забрав особисто для себе, все одно в наш час вони вам можуть пошкодити, а для мене це велика радість, бо таких книжок я ще не тримав у своїх руках. Я думаю, що ви не проти? – запитав слідчий.

Петро не знав, що відповідати, він не довіряв слідчому.

– Такі книжки у нас видавалися, а якщо ви хочете переглянути, то будь-ласка. Тільки вона ворожа є... – боязко промовив Петро.

– Що ви кажете? Я теж українець. Ох і незавидна доля нашого народу. Навколо самі злидні. Але повернімося до справи. Я повинен провести слідство за трьома пунктами. У мене немає свідчень, але радянська влада не вимагає свідків, ми їх знайдемо на кожному кроці.

Петро зблід, а слідчий продовжував:

– Правда, біля ваших книжок лежали фотографії, які могли стати явним доказом вашої вини. Але я скинув їх на підлогу, а ваша розумна дружина вкинула їх у піч. Я зробив вигляд, що нічого не побачив. Вам би треба було бути обережнішим. Між тими прошаками, яких ви так гарно прийняли, був наш працівник із енкаведе. Так, так, а ви перед ними відкрилися, як перед рідними. Тепер це очорнення мені разом з вами треба вибілити. Тому я повинен протримати вас тут якнайдовше, щоб у нікого не виникло підозри, а потім я відпущу вас додому, може, навіть ще перед Великоднем.

Слідчий кожного дня викликав Петра і вони годину, а то й більше розмовляли на різні теми. Багато вони говорили і про релігію, хоча офіцер був не дуже віруючим.

– Моя бабуся, а потім мати завжди берегла в хаті ікону. Коли я був на фронті, вона молилася за моє життя, подібно як ви тепер молитеся у своїй камері за своє, – ділився своїми спогадами і почуттями слідчий.

***

А вдома у Петра готувалися до Великодня. Кожного дня Марія разом з дітьми молилася за повернення Петра. Декілька разів вона відвідувала свого чоловіка, який одного разу їй сказав:

– Це мене Бог сюди послав, щоб я просвітив одного військового.

Перед самим Великоднем Петро повернувся додому. Всі дуже зраділи його поверненню. Наступного дня родина пішла до сусіднього села посвятити пасочку. Прийшовши до хати, усі сіли за стіл і, радісно співаючи: "Христос воскрес!", поділилися між собою свяченим яєчком. При кінці святкового сніданку Петро сказав:

– Воскреслого Христа я відчув у в'язниці, коли сонячне проміння засяяло крізь невелике віконечко. Я тоді пригадав собі про чудесне визволення з тюрми св. апостола Петра. З нього чудом впали кайдани і три замкнені брами самі перед ним відчинилися. Ось і я, подібно до св.Петра, чудом сьогодні можу разом з вами споживати цю свячену паску, дякуючи Богові, вашим молитвам і тому доброму чоловікові, який хоч і у військовій формі, але в серці є правдивим християнином.

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ,
Крехів

ХРЕСНИЙ ШЛЯХ ПАТРІАРХА ЙОСИФА СЛІПОГО У ХАРКОВІ

У зв'язку із Роком кардинала Йосифа Сліпого публікуємо цю дещо скорочену статтю Владислава Проненка, у якій детально висвітлено одну із багатьох стацій хресного шляху владики Сліпого на Сході України.

Українська Католицька Церква візантійського обряду не є традиційною для Слобожанщини. Все ж цілком ймовірно, що громада українських греко-католиків у слобідському краї існувала у першій половині XX століття.

У цьому нас переконує "Розпорядження про обов'язок душпастирської праці", видане Митрополитом Андреєм Шептицьким у Львові в лютому 1940 року, де зазначалося: "Розписується конкурс на парохії в Києві, Одесі, Вінниці, Харкові і Полтаві. Вимагається готовності вдень і вночі на всякі жертви, які були би потрібні, або хоч би лише хосенні для справи з'єднення наших вірних, нез'єднених православних і безбожників хрещених і нехрещених". Це лише маленький епізод грандіозної унійної акції, давно задуманої і виплеканої Митрополитом Андреєм, але розпочатої ним щойно у 1939 році.

Апостольську Столицю було повідомлено про це пізніше "Листом УГК Екзархів до Префекта Східної Конгрегації Євгена Тіссерана про рішення розпочати унійну працю на території Радянського Союзу", датованим 24 січня 1941 року: "Окупація частини України і Білорусії [що входили до складу Польщі] 1939 року Радянською Росією, принесла зі собою... якусь надію для довго бажаної унії Церков".

Екзархом на Наддніпрянську Україну в 1941 році був призначений єпископ Йосиф Сліпий. У доповіді "Стан нез'єдиненої Церкви в Союзі Радянських Республік перед війною 1941 року" новопризначений екзарх зауважував: "Відомості про стан нез'єдиненої Церкви в Совітах за останній час дуже скупі". Але і цього владиці Йосифу Сліпому вистачало, щоб відтворити правдиву картину духовної руїни на підрадянських українських територіях. Хоча він і помиляється, коли стверджує, що в столиці Слобідської України було три церкви. Насправді, на околиці Харкова – Лисій горі – був єдиний діючий храм Ікони Казанської Божої Матері під юрисдикцією Російської Православної Церкви.

З огляду на це витяг з листа УГК Екзархів до кардинала Тіссерана набуває цілком реального змісту: "Дійсно, не зважаючи важким гнітом, з'являється велика надія навернення численних [людей] в Росії, Україні, Білорусії до Католицької Церкви. Вже тепер численні дисиденти, які зберігають християнську віру, повертаються до нас, католиків візантійсько-слов'янського обряду, з Петроградської, Московської, Харківської, Одеської та інших областей...".

Вважаємо, що йшлося не про прозелітизм, який традиційно часто-густо безпідставно закидають Католицькій Церкві. Радше мала місце ситуація, в якій християни, позбавлені духовної опіки й можливості задовольняти свої духовні потреби, налякані збільшовиченням залишків Російської Православної Церкви, звернулися до Римського Апостольського Престолу, шукаючи спасіння в його східній твердині – Українській Греко-Католицькій Церкві.

Можна припустити, що місцеві греко-католики молилися у храмах УАПЦ, адже ні свого храму, ні священика в ту пору в Харкові вони не мали. Втім і Митрополит Андрей Шептицький, і екзарх Йосиф Сліпий прихильно ставилися до УАПЦ. Вони цікавилися її станом, а іноді й допомагали, чим могли. На початку 1944 року до Львова навіть прибула велика група біженців-харків'ян, вірних УАПЦ, і з ними кілька православних автокефальних священиків. Їхня депутація була прийнята на Святоюрській горі Митрополитом Андреєм.

Екзарх Наддніпрянської України Йосиф Сліпий розпочав свою хресну дорогу по радянських тюрмах і таборах. Львів'янка Ольга Двуліт, матері якої владика Йосиф Сліпий доводився стрийком, у своїх "Спогадах" перераховує стації хресної дороги ісповідника віри: Львів, Київ, Харків, Новосибірськ, Воронеж, Казань, Іркутська область, Комі, Камчатка, Красноярський край, Мордовія...

Хресна дорога владики Йосифа Сліпого пролягла через столицю Слобідської України – через Харків пролягав географічно найкоротший залізничний шлях до "Архіпелагу ГУЛАГ", а сам Харків зажив сумної слави своїми тюрмами – Холодногірською, внутрішньою НКВС-КДБ і надто ж – пересильною тюрмою у Тюремному провулку.

"Пересилка" виникла у XIX ст. і називалася Тюремним замком. У Харківській пересильній тюрмі владика Йосиф Сліпий сидів декілька разів. Єдиний документально доведений епізод перебування владики в Харківській "пересилці" зафіксований у вище згаданих "Спогадах": "З пересильної тюрми з Харкова 13 серпня 1961 р. митрополит пише до нас: "Дорога дуже важка. Від дошок і цементу боки болять". А вже через місяць, 13 вересня, він передає вітання з Рузаївки, вузлової залізничної станції у Мордовії.

Тодішня Харківська пересильна тюрма опинилася на ділянці, обмеженій вулицями Червоноармійською, Карла Маркса і Слов'янською (зверніть увагу на символічність назв!) в оточенні житлових багатоповерхових будинків. За спогадами їхніх мешканців, з вікон навіть вже третього поверху можна було спостерігати за всім, що відбувалося за мурами і колючим дротом "пересилки".

Тому і виникла потреба її ліквідації. Приблизно у 1969–1970 роках тюрму було зруйновано, залишився тільки один корпус і частина мурів на вул. Слов'янській, 3. Вона і є єдиною харківською адресою ісповідника віри, патріарха і кардинала, екзарха Наддніпрянської України Йосифа Сліпого. Він, позбавлений комуністичним режимом можливості духовно піклуватися про свою східноукраїнську паству, не переставав за неї молитися за тюремними ґратами.

Публікуючи цей матеріал, ми хоча би частково виконуємо наш святий обов'язок і борг перед цією видатною й глибоко духовною людиною, котра прагнула єдності українського народу й Церкви.

Владислав ПРОНЕНКО,
викладач Харківської Колегії
Патріарха Мстислава УАПЦ

ОДА ПОШАНИ І ВДЯЧНОСТІ

23 травня 2002 року у Львівському драматичному театрі ім. Марії Заньковецької відбудеться вистава "Ісповідник віри", присвячена 110-й річниці від дня народження Патріарха Йосифа Сліпого.

Початок о 19 год.

Довідки за тел.: (0322) 72-07-62; 72-05-83; 72-08-04.

ВАСИЛІЯНСЬКИЙ ЧИН СЬОГОДНІ: СЕСТРИ ВАСИЛІЯНКИ (5)

(ПОЛЬЩА)

На світлині: сестри Василіянки у монастирській каплиці в Горлицях.

На території сучасної Польщі сестри Василіянки вже з 1902 року мали свій дім у Перемишлі, де провадили інтернат для українських дівчат. Цей дім належав до автономного монастиря сестер Василіянок у м.Яворові. Коли польська комуністична влада ліквідувала дім сестер ЧСВВ у Перемишлі, то сестри Василіянки отримали притулок у сестер римо-католицьких Згромаджень. Настоятелькою дому в Перемишлі була с.Василія Сивч, громадянка Югославії, яка після закриття монастиря повернулася на рідну землю.

Заходами о.Павла Пушкарського,ЧСВВ сестри Василіянки, які проживали у різних місцевостях Польщі, зорганізувалися у 1958 році в одну спільноту. Приміщення для них у Любомєжу орендував архиєпископ Вроцлавський, згодом кардинал Болеслав Комінек. Наступного року сюди прибуло три перші кандидатки. 28 жовтня 1958 у Польщі було відкрито новіціят сестер Василіянок, а 13 лютого 1959 року – засновано Делегатуру сестер ЧСВВ.

Настоятелькою Делегатури стала мати Онисима Шушкевич. У чотирьох домах проживало десять сестер з обітами, три новички і три кандидатки. Сестри Василіянки працювали катехитками, захристіянками і медсестрами.

У 1971 році Делегатура здобула статус Віце-провінції св.Хреста. У 1974 році сестри Василіянки отримали дозвіл працювати серед української діаспори.

У 1979 році засновано дім св.Макрини у Пасленку, а у 1983 році – в Горлицях на Лемківщині. Обидва ці доми сестри Василіянки купили завдяки фінансовій допомозі Блаженнішого кардинала Йосифа Сліпого. У 1989 році було засновано дім сестер ЧСВВ у Варшаві. У 1990 році до Горлиць перенесено осідок Віце-провінції св. Хреста.

На початку 2002 року Віце-провінція сестер Василіянок у Польщі нараховувала 20 сестер, з яких 16 – з вічними обітами, 3 – із тимчасовими та одна новичка. Сестри ЧСВВ проживають у чотирьох власних домах у містах: Горлицях, Перемишлі, Пасленку і Варшаві, та у двох домах, які вони орендують у єпархії.

Нині в українських греко-католицьких парафіях сестри Василіянки навчають катехизму близько 500 дітей, працюють у захристіях, займаються пранням церковної білизни, печуть просфори, шиють церковні ризи, організовують разом з отцями Василіянами реколекції для дівчат.

Редакція "Місіонаря" з нагоди 100-літньої праці сестер Василіянок у Польщі (1902-2002 роки) бажає їм щедрого Божого благословення, ревних покликань, прослави Бога у богопосвяченому житті й жертвенного служіння серед українців-греко-католиків у Польщі!

с. Тереса МАЛИНЯК, ЧСВВ

КИЇВСЬКИЙ МОНАСТИР

На обкладинці нашого часопису – монастир отців Василіян і храм св. Василія Великого у Києві.

Центральна і Східна Україна з часу відновлення діяльності Провінції отців Василіян Найсвятішого Спасителя стала місійним тереном. Окрім декількох діючих місійних станиць, з 1998 року в столиці України розпочалося спорудження монастиря і храму отців Василіян неподалік Львівської площі.

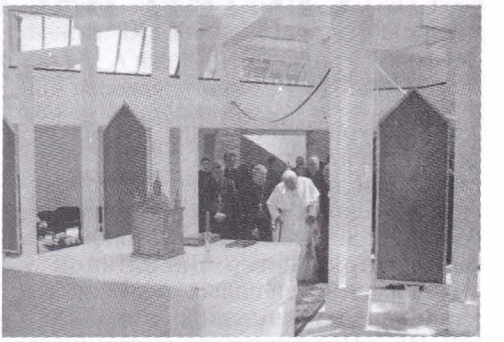

На світлині: Папа Іван Павло II у монастирському храмі отців Василіян у Києві.

Увесь тягар цієї клопіткої справи взяв на себе тодішній протоігумен о.Теодозій Янків, ЧСВВ. Проект монастиря і церкви у Києві здійснила архітектор Лариса Скорик. Інтенсивні будівельні роботи тривали протягом 1999 року. Влітку того ж року було вмуровано у підмурівок василіянського храму камінь з пам'ятною грамотою.

У 2000 ювілейному році на празник св.Василія Великого, на честь якого названа церква і монастир, була відслужена перша Служба Божа за участю Києво-Вишгородського екзарха УГКЦ Кир Василя Медвіта, ЧСВВ. Рівно через рік владика Василь Медвіт, ЧСВВ освятив чотири позолочені куполи, які були встановлені на храмі св.Василія Великого у Києві.

Папа Іван Павло II під час свого візиту в Україну, на запрошення настоятеля василіянського монастиря о.Теодозія Янківа, ЧСВВ, 25 червня 2002 року переступив поріг київського храму, поблагословив його і спільно біля вівтаря помолився з кардиналами, єпископами, священиками, а також отцями і братами Василіянського Чину.

Нині у Київському монастирі отців Василіян, настоятелем якого є, як було вище сказано, о.Теодозій Янків, ЧСВВ, проживає два отці і чотири брати (Вінкентій Смуляк, Йоаким Ошуст, Севастіян Рибій, Юліан Хомечко). Отець Рафаїл Стефурак, ЧСВВ виконує обов'язки настоятеля храму св. Василія Великого, а о.Тарас Тижник, ЧСВВ є його сотрудником. Вранці і ввечері кожного дня у храмі відправляються різні Богослужіння. У неділю на св.Літургію часто приходить інтелегенція столиці України. Загалом на недільній Службі Божій є присутніми близько 250 осіб.

Багатогранну працю отці і брати Київського василіянського монастиря проводять з молоддю Києва. Це, зокрема, недільні зустрічі зі студентами різних навчальних закладів, членами скаутської організації "Пласт" (відповідальний – о. Тарас Тижник, ЧСВВ), членами Спілки Української Молоді, серед яких є і вірні УПЦ КП. Напередодні великих християнських празників брати василіянського монастиря у Києві відвідують сиротинці з подарунками, які їм часто надають різні благодійні організації.

19 травня 2002 року відбудеться посвячення монастирського храму св.Василія Великого в Києві.

Ігор СКЛЕНАР

МЕСІЯ ВСТАВ!

Це сталося удосвіта,
в неділю,
На цвинтар з пахощами
йшли жінки –
Любові щиросердної
бруньки;
Вклонімося такому
богоміллю!
Я сонцем Воскресіння
пам'ять грію.
Небесні не скінчилися
знаки,
Спаситель обіймає
всі віки –
Його любов час не покриє
цвіллю.
Втекла сторожа,
затріщали
скали,
Окови адові
з Адама
впали –
І душам вхід
відкрився
до небес...
Пахучим миром
змащена
гробниця.
Месія встав –
лишилась
плащаниця
І скроплений
святою
Кров'ю
хрест.

О ВСЕПІТАЯ ЦАРИЦЕ

(пісня)

О Всепітая Царице,
Ти – життя мого покров.
Щоб не звабив ворог ниций,
Укріпи мою любов.

Приспів:
Радуйся, Пречиста Діво,
Радуйся Христова Мати!
Ти зціляєш душу й тіло,
Ти є повна благодати.

Володарко всього світу,
Хай не царствує пиха!
Визволи народи з гніту,
Україну – із гріха.

Приспів

О Заступнице Небесна,
Ти – покори висота.
Ти даруєш людям весни,
Ти даруєш нам Христа.

Приспів

о.Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ

ПАСОЧКА З ІТАЛІЇ

Відтоді, як знову почали нестися кури, Настуня нетерпеливо допитувалася в бабусі, чи вже можна писати писанки. Батько ще взимку зробив із мідної бляшанки писальце і привіз з міста спеціальні барвники для розпису яєць. І ось нарешті бабуся сказала Настуні, що вже скоро Великдень.

Спершу в Настуні тремтіла рука, тому лінії виходили кривенькими. Але кожний новий візерунок ставав щораз досконалішим і розмаїтішим. Остапчик, молодший Настунин братик, опускав покриті восковим розписом яєчка в жовту фарбу, потім у червону, синю або зелену. Щоразу, коли язичок полум'я свічки злизував віск і відкривалися барви взору на свіжій писанці, оселя наповнювалася радісними вигуками. Діти кликали домашніх подивитися на черговий витвір.

– А мама повірить, що це я сама розписала стільки писанок? – вкотре запитувала Настуня.

– Вона дуже втішиться, – обережно хвалила внучку бабуся. – Але дивись, щоб ти про домашнє завдання не забула, бо мама відразу подивиться у твій щоденник.

Листоноша навмисне вичекала, поки Настуня з Остапчиком підуть з хати, й тільки тоді наважилася і подзвонила в двері.

– Кажи відразу, що трапилося з моєю Вірунею? – відчувши материнським серцем лихо, сказала господиня і кволим голосом закликала з сусідньої кімнати зятя.

На складеній вчетверо міжнародній телеграмі латинськими літерами скупо сповіщалося, що кілька днів тому в Італії загинула в автокатастрофі Віра. Тіло перебуває у моргу і якщо родичі хочуть забрати останки в Україну, то потрібно негайно про це повідомити, приїхати і відповідно заплатити необхідні кошти.

Виплакавшись удвох із зятем, вони стали навколішки перед образами. Відтак жінка вбралася у жалобну одіж і сказала, що потрібно піти до церкви і замовити заупокійну Службу Божу.

Зять заходився обдумувати, в кого позичити гроші, однак, теща відразу його спинила:

– Нехай з Богом спочиває у чужій землі. Ми й так у боргах: продали корову, щоби Віра виробила закордонний паспорт і мала чим заплатити дорогу до Італії. Може, тепер в Україні буде легше з роботою, то знайдеш працю, треба ж діточок виховувати.

– Може, не говорити їм, що мама померла, – розмірковував уголос чоловік. – Скажемо, що має багато роботи в сеньйорів, тому приїде пізніше.

– Чи мені менше їх шкода? – підняла голову теща. – Та гріх обманювати діточок. Недавно вони мене розпитували, що таке смерть, то я їх повчала, що не потрібно боятися, коли людина помирає. Мусимо повісти їм усю гірку правду.

Зять забідкався:

– Яким же то буде цей Великдень?

– Хіба може бути інакшим, ніж торік? – здвигнула плечима теща і витерла сльози. – Завудиш шинку і ковбасу. Поскладаємо святочні страви до великого кошика, діточкам до маленьких кошичків і понесемо святити...

...Великоднього ранку в світлиці усі сіли до застеленого вишитим обрусом столу.

– Коли я била поклони, мені здалося, що наді мною була наша мама, – перервала мовчанку Настуня.

– Господь, певно, забрав її душу до неба, бо вона була дуже доброю і побожною, – сказала бабуся.

– Мама тепер ділиться свяченим яєчком з Ісусом, правда? – запитливо поглянув на бабусю Остапчик.

Під вікном заскреготіло гальмами авто, з якого вийшла незнайома жінка з великою торбою. Вона зайшла до хати і, привітавшись, підійшла ближче до столу. Потім вийняла з кольорової скриньки пасочку, підступила до дітей і ніжно пригорнула до себе обидві голівки:

– Цю пасочку ваша мама посвятила в Італії, – мовила гостя. – Ми разом ходили до церкви в Неаполі, там усі, й українці також, Великдень відзначили раніше.

Жінка вибачилася, що мусить поспішати. І додала, що знову поїде на заробітки до Італії.

– Можна вас щось попросити? – запитала Настуня.

Дівчинка взяла таріль з писанками:

– Це я розписувала для мами, виберіть найкращу і покладіть на гріб нашої матусі.

Кость ЧАВАГА

ВІНЕЦЬ ЖИТТЯ ВІЧНОГО

Був Великдень. Петрусь стояв у церкві. Минулої ночі він знову мав приступ астми. Ця хвороба мучить його, відколи він себе пам'ятає. Він задихався, страх лещатами стискав горло і йому ставало дедалі важче дихати. Мама раз у раз давала йому ліки і після довгих годин терпінь він нарешті заснув.

Петрусеві приснився дивний сон. У тому сні Ісус просив принести Йому корону. Хлопчик ніяк не міг збагнути, яку корону він повинен принести, і звідки він має взяти цю корону.

І от Петрусь прийшов до Ісуса запитати про той сон, про те незрозуміле прохання Бога: "О Ісусе, скажи мені, що це за корона, яку Ти в мене просиш?".

Так Петрусь розмовляв з Ісусом і не здогадувався, що поряд з ним вже довгий час стоїть Божий посланець – білявий Ангел, якого одна дівчинка на землі назвала Білим Ведмедиком. Ангел не наважувався перешкодити розмові Петруся з Богом і тому чекав слушної миті, щоб передати хлопчикові Боже веління.

Раптом Петрусь почув тихенький гарний спів. Він обернувся і побачив Ангела. Білий Ведмедик усміхнувся і мовив:

– Петрусю, Ісусові потрібна твоя допомога.

– Але чим я можу допомогти? – здивовано запитав хлопчик, пригадуючи свій сон.

– Ти повинен піти зі мною за короною для Ісуса. Кожного року на Пасху майстер виготовляє нову корону, яку потрібно вчасно принести Ісусові.

– Але чому Ісус просив мене це зробити?

– Бо тільки Божа дитина може це зробити, адже її серце чисте і невинне, яким вона щиро любить Бога. Цього року Ісус вибрав тебе і ми повинні принести корону якнайскоріше. Ти зробиш це для Ісуса? – запитав Білий Ведмедик.

– Так, – твердо мовив Петрусь.

Ангел взяв Петруся за руку і наказав йому заплющити очі.

***

А через мить вони вже опинилися на якійсь горі, де стояли три великі хрести.

– Це гора Голгофа, правда? – запитав Петрусь у Білого Ведмедика.

– Так, ми мусимо тут трохи почекати, поки нам не принесуть корону. Вона вже повинна бути готова, – відповів Ангел і тут же вигукнув: – Ось і вона, поглянь.

Далеко на горизонті з'явилася маленька цяточка, яка наближалася до них і ставала дедалі більшою. Через якийсь час Петрусь побачив, що це був орел. Однак хлопчик не міг добре розгледіти, що саме орел тримав у своїх кігтях. Але як тільки птах сів на руку Ангела, то хлопчик побачив, що це був терновий вінець із великими гострими колючками.

– Петрусю, що трапилося? – запитав Ангел, побачивши личко хлопчика, яке раптом стало дуже сумним.

– Я думав, що корона буде не такою, – тихо промовив Петрусь.

– Ця корона подібна до тієї, яку Ісус носив на Своїй пресвятій голові заради тебе і усіх людей. Ісус завжди щороку одягає її на Великдень. Ми мусимо поспішати. Заплющ очі і міцно тримай корону.

***

Петрусь підійшов до Ісуса, Божого Сина, Який сидів на золотому престолі. Ісус лагідно усміхнувся до хлопчика, який тримав у своїй руці терновий вінець.

– Чи ти щось приніс для Мене? – запитав Він.

– Так, Боже, я приніс Тобі... – Петрусь підняв терновий вінець і тут же опустив його, мовивши: – Але, Ісусе, я Тебе дуже прошу, не одягай його знову. Ти вже одного разу зробив це. Ти віддав Своє життя на хресті за усіх людей. Я не хочу, щоб Ти знову так мучився, так страждав і терпів...

Петрусь плакав і просив, просив... Ісус витер сльози з очей Своєї дитини і сказав:

– Мій любий сину, Я вже віддав Своє життя за тебе. Я вже страждав за твої гріхи і гріхи цілого світу. На хресті, коли Я розіп'ятий помирав, Я сказав, що звершилося: Агнець Божий був принесений в Жертву за всіх людей. Відкуплення уже одного разу відбулося і Моєї смерті на Голгофі більше не потрібно. Син Божий у славі воскрес на третій день і приніс людям спасіння й вічне життя.

Говорячи це, Ісус взяв терновий вінець із рук Петруся і одягнув його на Свою пресвяту голову. І раптом терня зацвіло прекрасними білими квітами. Хлопчик від такої небаченої краси аж затамував подих.

Ісус продовжував:

– Дякую тобі, Моя дитино, що ти приніс Мені цю корону. Ця корона – це твоя недуга, яку ти терпеливо зносиш, твої терпіння, які Я з любові до тебе взяв на Себе. Кожна людина має свій терновий вінець, який вона повинна без нарікань нести. Мій любий сину, неси його з любові до Мене і тоді колись він стане такою ж прекрасною короною, на якій білим цвітом вічно сяятимуть такі ж гарні квіти.

Написала Віра АРІВ
(за мотивом оповідання Дж.М.)

ВІДІЙШОВ ПО НАГОРОДУ ДО ГОСПОДА

30 березня 2002 року в Крехівському монастирі отців Василіян упокоївся у Господі на 91-му році життя і 70-му році монашого служіння бр.Тимотей Теодор Павлюх, ЧСВВ.

Він народився 19 лютого 1912 року в багатодітній греко-католицькій родині у с.Смолин біля Рави-Руської (уродженцем цього села також є і о.Антоній Масюк, ЧСВВ). Початкову школу закінчив у 1923 році у своєму рідному селі. У дитинстві він часто ходив з батьками на відпуст до Крехова, де з цікавістю приглядався до монашого життя. З 1931 по 1933 роки здобув фах кухаря при Добромильському монастирі. Відчувши покликання до монашого життя, вступив 1 березня 1933 року на новіціят Крехівського монастиря. Свої перші монаші обіти склав 4 квітня 1934 року в Крехові, а професію довічних обітів – 5 червня 1939 року в Лаврові.

Сумлінно працював кухарем у різних василіянських монастирях Галичини: св.Онуфрія у Лаврові та Львові, св.Івана Хрестителя в Улашківцях, Різдва Христового у Жовкві, св.Миколая у Крехові. У 1944 році короткий час перебував під "слідством" енкаведистів, котрі, не маючи проти нього ніяких доказів, відпустили його. Після ліквідації василіянського монастиря у Крехові у 1949 році отці і брати (у тому числі й бр.Тимотей) переїхали до Унева, але й там вони недовго жили і через деякий час змушені були пороз'їжджатись по різних місцях. Впродовж двох місяців бр.Тимотей працював в інтернаті для перестарілих людей, після чого його під тиском влади було звільнено з роботи.

У 1950 році бр.Тимотею вдалося влаштуватися пекарем на хлібозавод у м.Золочеві на Львівщині. Тут також були спроби влади звільнити його з роботи, але керівництво заводу дуже цінувало свого талановитого і сумлінного працівника. Пропрацював він на хлібозаводі до самої пенсії.

На квартирі, де жив бр.Тимотей, періодично підпільно відправлялися Служби Божі. Він сам часто відвідував діючий римо-католицький костел у Золочеві. Коли Крехівський монастир було повернено отцям і братам Василіянам, туди повернувся і бр.Тимотей Павлюх, ЧСВВ. Він, незважаючи на свій похилий вік, продовжував займатися випіканням смачного хліба та приготуванням монастирських страв. Своє кухарське вміння передав молодим монахам. Протягом останнього року життя бр. Тимотей Павлюх,ЧСВВ важко хворів, але свою недугу зносив терпеливо аж до самої смерті.

Вічна йому пам'ять!

МІСІОНАР

Український християнський часопис

Заснований у 1897 році

Засновники – Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Головний редактор
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ
о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Відповідальний секретар
Ігор Скленар
Літературний редактор
Віра Арів
Комп'ютерна верстка
Ольги Кузьмич

Адреса редакції:
м. Львів, 79019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир отців Василіян
тел. 72-95-69
e-mail: misioner@mail.lviv.ua
www.realty.lviv.net/Misionar

Підписано до друку 26.04.2002
Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0.
Зам.

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян «Місіонер».
80300, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 2002

ЗМІСТ

Слово редактора 129
Наміри Апостольства молитви на травень 130
Наміри Апостольства молитви на червень 132
К'яра Любіх
"Слово життя" 133
Воскресіння мертвих 135
о.Василь Зінько, ЧСВВ
Великодній круг 137
Посвячення каплиці 138
У Лаврові на празник Благовіщення 138
Ігор Скленар
"Під хрест Твій стаю..." 139
Подвійний ювілей Кир Софрона Дмитерка, ЧСВВ 140
"Хваліте, слуги Господні, хваліте ім'я Господнє" 141
Ще два нові єпископи 141
о. Василь Мендрунь, ЧСВВ
Ми – одна родина 142
Ольга Крак, Віра Арів
Українська писанка – символ Великодня 144
Враження з реколекцій у Верблянах 146
Великопосні реколекції і місії 146
Місійні дні у Малому Березному 148
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
Радісний Великдень 149
Владислав Проненко
Хресний шлях Патріарха Йосифа Сліпого у Харкові 151
с.Тереса Малиняк, ЧСВВ
Василіянський Чин сьогодні: сестри Василіянки (5) 153
Ігор Скленар
Київський монастир 154
Поетична сторінка 155
Кость Чавага
Пасочка з Італії 156
Віра Арів
Вінець життя вічного 157
Відійшов по нагороду до Господа 159

На обкладинці: монастир отців Василіян і храм св. Василія Великого у Києві.

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.